

Viden om: er produktet mon godkendt?

Af konsulent
Jens Prebensen

Som frisør vil man gerne give sine kunder noget ekstra. En ekstra god oplevelse, en ekstra god service. Kunden skal føle sig i trygge hænder og sikker i stolen. Det gælder såvel for saksen, der klipper, som de produkter, der kommer i håret. Er produkterne godkendt af en eller form for myndighed, har kunden et synligt bevis for, at salonen går "en ekstra mil" for miljøet eller sundheden. Derfor er godkendte produkter en eftertragtet vare.

I og for sig levner lovgivningen ikke meget plads til at gøre noget ekstra, i hvert fald ikke i forhold til sundheden. For det bærende princip i kosmetiklovgivningen, som dækker alle kemiske frisørprodukter, er, at et kosmetisk produkt skal være sikkert for sundheden, når det anvendes efter producentens anvisninger. Derfor stiller loven krav om, at producenterne skal lave en omfattende sikkerhedsvurdering af deres produkter, inden de kommer på markedet.

Det producentens ansvar ene og alene, at produkterne er sikre, og i sagens natur er det også kun i den seriøse producents interesse, at det er tilfældet. Men selv om producenten opfylder lovgivningen efter alle kunstens regler og endda har fået ekstern kontrol af det, er det faktisk ulovligt at reklamere med "opfylder kosmetiklovgivningen". For det skal alle produkter jo gøre for at måtte markedsføres.

I Danmark er det Miljøstyrelsen, der varetager tilsynet med, at producenterne overholder deres ansvar. Det gør styrelsen ved fra tid til anden at plukke produkter ned fra hylderne til nærmere inspektion. Anledningen kan være en tilsynskampagne på en produktgruppe, for eksempel hårfarver, eller at et specifikt produkt er blevet indberettet som ulovligt på Miljøstyrelsens hjemmeside. I begge tilfælde tjekker Miljøstyrelsen produkterne meget nøje for, om der skulle være brister i forhold til lovgivningen. Finder Miljøstyrelsen ingen "fejli", er det dog ikke det samme som, at produktet er godkendt. Det er kun fundet fejlfrit på de punkter, Miljøstyrelsen har tjekket.

Det siges ofte om et kosmetisk produkt, at det er godkendt, men skal det være helt rigtigt, er produkterne ikke godkendt som sådan. Derimod findes der forskellige, frivillige mærkningsordninger, som mod betaling kontrollerer, at produkterne overholder specifikke krav. I Danmark er de mest fremtrædende mærkningsordninger inden for allergi, miljø og økologi.

Mærket Blå Krans er Astma-Allergi Danmark's deklaraationsordning for produkter, der efter grundig gennemgang af indholdsstofferne vurderes at have minimal risiko for allergi. Alle former for kosmetik kan opnå Blå Krans, så længe altså at deres indhold af stoffer, der vurderes at kunne give allergi, er minimalt. For Blå Krans er det dog et ufravigeligt krav, at produkterne ikke indeholder parfume eller farvestoffer.

Det primære sigte for miljømærkerne Svanen og Blomsten er at vise forbrugerne, hvilke produkter der tager særligt hensyn til miljøet. Mærkerne dækker dog ikke kun miljø, for de stiller også krav til produkternes effektivitet og kvalitet og til sundhed. Svanen stiller således krav for mange af de samme indholdsstoffer som Blå Krans, men kravene er ikke helt så vidtgående, og eksempelvis tillades både parfume- og farvestoffer i begrænset omfang i Svanen. Til gengæld omfatter Svanen sundhed bredere end allergi. Som en grov sammenligning mellem de to mærker kan man sige, at Svanen er specialisten inden for miljø og generalisten inden for sundhed, mens Blå Krans er specialisten inden for allergi.

Lige som for Blå Krans kan alle former for kosmetik mærkes med Svanen, hvis de opfylder kravene. Blomsten er mere selektiv og giver kun mærket til shampoo, balsam og sæbe. Også Blomsten har sundhedskrav, men her er det Svanen, der er mest restriktiv. Så søger du det frisørprodukt, der opfylder de skrappeste krav inden for både miljø og sundhed, er det Svanen, du skal se efter.

Den nok mest udbredte økologiske ordning i Europa uden for fødevarerområdet er EcoCert. EcoCert er en fransk virksomhed, der benævner sig selv som "certificeringsorgan for bæredygtig udvikling". "Certificering" betyder, at EcoCert besigtiger, at de steder, der producerer økologiske råvarer, for eksempel til kosmetik, gør det økologisk, og at de produkter, der kalder sig økologiske, indeholder tilstrækkeligt økologi til at fortjene betegnelsen.

Endnu en ordning bør tages med, selv om den ikke er mærkningsordning for produkter: Grøn Salon. Grøn Salon er en certificeringsordning for frisersaloner, der ønsker at tage særlige hensyn til miljø, primært energi, og sundhed. Grøn Salon opererer med fire forskellige lister, to "plus" og to "minus" lister, som er baseret på Grøn Salons egne vurderinger af kosmetiske ingredienser. De to minuslister er for de stoffer og produkter, som under ingen omstændigheder må forefindes i de saloner, der er certificeret under Grøn Salon, mens den ene af de to pluslister, Positivlisten, rummer de produkter, som Grøn Salon anbefaler til certificerede saloner, og den anden, Observationslisten, er for de produkter, som Grøn Salon kun med forbehold accepterer, de certificerede saloner anvender.

Selv om et produkt er angivet med navns nævnelse på Grøn Salons pluslister, giver det ikke adgang til et mærke. Men det kan være fordelagtigt for en leverandør at henvise til, at deres produkt er blevet vejlet og fundet i orden af en uafhængig instans som Grøn Salon.

Ønsker du at gå den ekstra mil med et produkt, der har opnået et mærke, er det ikke kun en fornemmelse for sundhed, miljø eller økologi. Først som sidst drejer det sig om tillid. Din kundes tillid til

dig og de valg, du træffer for hende. Og din tillid til din leverandør og det, hun lover dig. Præsenterer en leverandør dig for et produkt med et andet mærke

end dem, jeg har nævnt, kan det sagtens være en seriøs ordning, men som udgangspunkt bør du bede om dokumentation. Kommer du derimod ud for en sælger, som påstår, at hendes produkter skam er godkendt af Miljøstyrelsen, gør du bedst i at vise hende døren ud.

Har du kommentarer til indlægget, så skriv dem gerne til mig – adressen er prebensen@mail.dk. Jeg hører gerne, hvis jeg har overset en god godkendelsesordning.

Tak til Stine Fabricius, SPT, for sparring omkring kravene i kosmetiklovgivningen.

Læs mere

- Kosmetikforordningen: findes ved at google "1223/2009 eur-lex". En anden vej er SPT's hjemmeside, hvor der er et info-ark om forordningen med link. Google "kosmetikforordningen" for at finde det. Miljøstyrelsen har meget nyttig information liggende om forordning – søg "miljøstyrelsen fokus kosmetik"
- Indberetning af kosmetiske produkter: kosmetiske produkter, der mistænkes for at være ulovlige, kan indberettes anonymt til Miljøstyrelsen. Et kosmetisk produkt er ulovligt, hvis eksempelvis indholdsdeklARATIONEN mangler, eller brugsanvisningen ikke er på dansk. Den nemmeste måde at finde indberetningsskemaet på er ved at google "miljøstyrelsen indberetning ulovlige produkter"
- Blå Krans: Findes på Astma-Allergi Danmark's hjemmeside eller ved at google "blå krans". Astma-Allergi Danmark har i øvrigt lavet app'en Kemilex, som er et online opslagsværktøj for kemi i plejeprodukter med fokus på allergi
- Krav for kosmetiske produkter med Svanen og Blomsten: google "svanen kriterier". På Miljømærkning Danmarks hjemmeside kan du også finde en liste over de produkter, der har licens til mærkerne
- Grøn Salon: Link til de fire lister findes i højre kolonne på Grøn Salons forside, groensalon.dk
- EcoCert: uddrag fra forbrug.dk om EcoCert: "EcoCert-mærket kan ses på produkter fra hele verden, blandt andet kosmetik, fødevarer og tøj. EcoCert-mærket bruges både på økologiske og naturlige produkter og har fokus på fair trade og bæredygtighed." Læs mere på forbrugerkemi.dk (google "ecocert forbrugerkemi")